

AVRUPA'DA İSLAM VE MÜSLÜMAN AZINLIKLAR

-Norveç Örneği-

RECEP ÖNAL

em
EMİN
YAYINLARI

AVRUPA'DA İSLAM VE MÜSLÜMAN AZINLIKLAR

Küresel gelişmelerin bir tezahürü olarak tüm dünyada Müslümanların karşı karşıya kaldıkları problemlerin benzerlerini, yerel anlamda Norveç'te de görmek mümkündür. Bu doğrultuda ideal İslam ile gelişen sosyo-kültürel oluşumların şekillendirdiği reel İslam anlayışı, Müslümanlar arasında ciddi bir inanç ve amel boyutunda, zihinsel bir çatışmayı doğurmaktadır. Özellikle yaşadıkları sosyo-kültürel ortamın şartları Müslümanları, inanç ve pratik boyutta zor durumda bırakmaktadır. Bu doğrultuda, "Her ortamda yaşanabilen bir İslam" ideal ve ülküsüyle hareket eden Müslümanların, mevcut küresel ve yerel sorunlar karşısında nasıl bir tutum ve tavır içerisinde girmesi gerektiği, Kelam ilminin cevap arayacağı bir husustur. Söz konusu bu arayış ekseninde elinizdeki eserin ana temasını başta Kelam ve Sosyal Teoloji olmak üzere Dinler Tarihi, Sosyoloji ve Din Sosyolojisi verileri oluşturmuş; bu suretle eser, disiplinler arası bir muhtevaya sahip olmuştur.

Bilindiği gibi dinamik bir yapıya sahip olan Kelam ilminin, İslami inanç konuları, Müslümanların inanç problemlerini inceleyen ve bu sorunlarla ilgili sosyo-kültürel temaları ele alması, onun doğası gereğidir. Zira Kelam ilminde ele alınan, temel inanç konuları sabit olmakla birlikte, meselelerinin ele alınış ve işleniş tarzı, zaman ve mekânlara göre değişebilmektedir. Bu çerçevede, söz konusu eser, müminlere İslâm'ın inanç konularını aydınlatma, kuşkularını giderme, inanç konularına karşı ileri sürülen itirazlara cevap vermeyi üstlenen Kelam ilminin hareket noktasını esas alarak Avrupa'nın merkezinde yeni ortaya çıkan problemlere çözüm önerileri getirmesi bakımından bir işlev görecektir.

Bu bağlamda elinizdeki eserde, Norveç'te yaşayan Müslümanların, inanç ve pratik yaşamlarını şekillendiren etkenler ile son dönemlerde gittikçe artış gösteren İslamofobi ve Anti-İslamizm gibi İslam karşıtı söylemler üzerinde durulmuş; İslam'a yönelik saldırıların ortadan kaldırılmasına, zihinlerde oluşan soruların giderilmesine yönelik bir takım veriler sunulmuştur.

emin yayınları

Sertifika No:21217

ISBN: 978-605-9464-00-0

9 786059 464000

AVRUPA'DA İSLAM
VE
MÜSLÜMAN AZINLIKLAR

-Norveç Örneği-

Recep ÖNAL

Emin Yayınları 219

AVRUPA'DA İSLAM
VE MÜSLÜMAN AZINLIKLAR

Yard. Doç.Dr. Recep ÖNAL

Editör: Yard. Doç. Dr. Veli ABA

2. Basım: Bursa 2016

© Bütün yayın hakları Emin Yayınlarına aittir.

Kapak
Emin ÖZDAMAR

Baskı
Stüdyo Star Ajans Matbaacılık Ltd. Şti
Nilüfer Ticaret Merkezi Bursa

EMİN YAYINLARI
Fethiye Mah. Kırlangıç Sok. No: 2
Tel: (0224) 2422898, Fax: (0224) 2412569
Nilüfer/BURSA
www.eminyayinlari.com.tr

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Cataloging-in-Publication Data (CIP)
AVRUPA'DA İSLAM VE MÜSLÜMAN AZINLIKLAR
Recep ÖNAL

1. Norveç 2. Avrupa 3. Din

ISBN: 978-605-9464-00-0

Sertifika No: 21217

İÇİNDEKİLER

İÇİNDEKİLER	3
KISALTMALAR	11
TAKDİM 1	13
TAKDİM 2	17
GİRİŞ	27

BİRİNCİ BÖLÜM

NORVEÇ: JEO-SOSYO-POLİTİK VE TARİHSEL ARKA PLAN

1.1. Jeopolitik Önemi	35
1.2. Yönetim Şekli	46
1.2.1. Yürütme Yetkisi	48
1.2.2. Yasama Yetkisi	49
1.2.3. Yargı Yetkisi	52
1.3. Ekonomik Durumu	52
1.4. Sosyo-Demografik Yapısı	54

İKİNCİ BÖLÜM

NORVEÇ TOPLUMUNUN İNANÇ HARİTASI: DİNSEL ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK

2.1. Resmi Din: Hıristiyanlık.....	75
2.2. Yerli Dinsel Topluluklar.....	89
2.2.1. Evangelist Lutheran Kilisesi.....	89
2.2.2. Norveç Hıristiyan Konseyi.....	94
2.2.3. Diğer Hıristiyan Topluluklar	94
2.2.3.1. Roma Katolik Kilisesi.....	95
2.2.3.2. Pentekostal Kilisesi.....	97
2.2.3.3. Hıristiyan Topluluğu	98
2.2.3.4. Yehova Şahitleri.....	98
2.2.3.5. Norveç Metodist Kilisesi	98
2.2.3.6. Evangelist Lutheran Bağımsız Kilisesi	99
2.2.3.7. Norveç Baptist Birliği.....	100
2.2.3.8. İsveç-Norveç Kilisesi.....	101
2.2.3.9. Ortodoks Kiliseleri	101
2.2.3.10. İsa Mesih Kilisesi	102
2.2.3.11. Norveç Misyon Ahit Kilisesi.....	102
2.3. Azınlık Din ve İnanç Grupları.....	103
2.3.1. Yahudiler	106

2.3.2. Budistler	107
2.3.3. Hindular	108
2.3.4. Sihler (Sihizm)	110
2.3.5. Hümanistler	111
2.3.6. Bahaîler	112
2.3.7. Müslümanlar	113

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

BİR AZINLIK GRUP OLARAK MÜSLÜMANLAR

3.1. Müslüman Azınlık Gruplar	115
3.2. Müslümanların Sosyal ve Dinsel Organizasyonları	128
3.2.1. Kurum Merkezli Organizasyonlar	132
3.2.2. Sivil Toplum Merkezli Organizasyonlar	139
3.2.2.1. Pakistanlılar	139
a. Merkez Cemaat Camii Dünya İslam Misyon	141
b. Ehl-i Sünnet Merkez Cemaat	141
c. Kur'an Yolu Cemaati	141
d. Norveç İslam Kültür Merkezi	142
e. Ghousia Müslüman Topluluğu	142
f. Müslümanları Kurtarma Cemiyeti	142
g. İslamî Tebliğ Enstitüsü	142
h. Müslümanları Islah Cemiyeti	143

1. El-Hüseyin Cemiyeti	143
i. Ahmediyye Topluluğu.....	143
k. Pakistanlı Öğrenciler Derneği.....	143
3.2.2.2. Türkler	144
a. Diyanet Merkezli Oluşumlar	145
b. Diyanet Merkezli Olmayan Kuruluşlar	159
c. Bağımsız Kuruluşlar	172
3.2.2.3. İran ve Iraklılar	174
3.2.2.4. Diğer Milletler.....	175
3.2.3. Bağımsız Sivil Toplum Kuruluşları.....	180
3.2.3.1. Müslümanları Savunma Konseyi.....	180
3.2.3.2. İslam'ı Bilgilendirme Toplumu	181
3.2.3.3. Norveç İslam Konseyi.....	181
3.2.3.4. Norveç İslam Kadınlar Topluluğu.....	185
3.2.3.5. Norveç Müslüman Öğrenci ve Gençlik Toplulukları	185
3.2.3.6. İslam Net	187
3.2.3.7. İslam Vakfı.....	188
3.3. Müslümanların Basın ve Yayın Kuruluşları.....	189
3.4. Dinsel ve Manevî Danışmanlık Hizmetleri ve Problemleri.....	191
3.4.1. Dinsel ve Manevî Danışmanlık Hizmetleri.....	191
3.4.1.1. Cenaze, Defin ve Mezarlık Hizmetleri.....	192

a. Dinî Gün ve Bayramlar.....	193
b. Düğün ve Nikâh Hizmetleri	197
c. Askeriye, Hapishane ve Hastanelere Yönelik İrşat ve Vaizlik Hizmetleri	198
3.4.1.2. Dini Vecibelerin Yerine Getirilmesi İle İlgili Problemler	200
3.5. Müslümanlara ve Diğer Azınlık Gruplara Yönelik İrkçı Uygulamalar	212

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

NORVEÇ EĞİTİM SİSTEMİ VE EĞİTİMDE ÇOKKÜLTÜRLÜLÜK

4.1. Norveç Eğitim Sisteminin Yapısı	219
4.1.1. Okul Öncesi Eğitim: Barnahage.....	222
4.1.2. Temel Eğitim: Grunnskolen	223
4.1.3. Ortaöğretim: Videregående Skole	228
4.1.4. Yükseköğretim: Høyere-Utdanning.....	230
4.1.5. Yaygın Eğitim.....	235
4.1.5.1. Yetişkinler İçin Temel Eğitim	235
4.1.5.2. Yetişkinler İçin Ortaöğretim	236
4.2. Norveç Eğitim Sisteminde Din Eğitimi	238
4.2.1. Kurumsal Din Eğitimi	238
4.2.2. Din Eğitimi Modelleri	247

4.2.3. Azınlıklara Ait Özel Okullar ve Azınlık Din Eğitimi: Müslüman Gruplar.....	251
4.2.4. Meslekî Din Eğitimi: Müslüman Gruplar.....	253

BEŞİNCİ BÖLÜM

İSLAMOFOBİA VE ANTI-İSLAMİZM BAĞLAMINDA DİN KARŞITI SÖYLEMLER

5.1. Norveç'te İfade ve Din Özgürlüğü	255
5.2. Norveç'te İslam Algısı	268
5.3. İslam Karşıtı Söylemler: İslamofobi ve Anti-İslamizm	273
5.3.1. Genel Perspektiften Gelişimi.....	274
5.3.2. İslam Karşıtı Söylemleri Besleyen Sosyo-Politik ve Medyatik Unsurlar	286
5.3.2.1. Yazılı ve Görsel Medya Kuruluşları	286
5.3.2.2. Sivil Tomlum Kuruluşları	296
5.3.2.3. Siyasi Partiler	300
5.3.3. İslam Karşıtı Söylemlerin Son Dönem Anatomisi.....	309
5.3.3.1. Karikatür Krizi:.....	309
5.3.3.2. Breivik Terör Saldırısı	320
5.3.4. İslamofobi ve Anti-İslamizme Karşı Mücadelede Alınması Gereken Önlemler.....	354
5.3.4.1. Medya İletişim Araçlarının Etkin Olarak Kullanılması	359
5.3.4.2. Siyasî Alandaki Çalışmaların Aktive Edilmesi	361

5.3.4.3. Sivil Toplum Kuruluşlarının Fonksiyonelleştirilmesi	363
5.3.4.4. Müslümanların kendi Yaşam Tarzlarına Yönelik Özeleştiride Bulunmaları	367
5.4. Devlet ve Toplum Kavşağında Dinlerarası Diyalog Çalışmaları	372
5.4.1. Kurumsal Çalışmalar	376
5.4.1.1. Kilise Diyalog Merkezi	380
5.4.1.2. Norveç Kiliseler Birliği ve İslam Konseyi İletişim Grubu	381
5.4.1.3. Din ve Yaşam Tarzı Özgürlük Konseyi	384
5.4.1.4. Din ve İnanç Özgürlüğü Oslo Koalisyonu	387
SONUÇ	401
EKLER	415
EK 1: Norveç'te İslam ve Müslümanlar Üzerine 1982-2012 Yılları Arasında Yapılan Akademik Çalışmalar.....	415
KAYNAKÇA	455